

Bind 1 · Billedtekster

1.1 Sprogets kilder

#01.01.01-a = SPALTE 1#

#Faksimile 2, 01.01.01-b = SPALTE 2#

#SPALTE 3# = nudansk oversættelse:

'Drager en mand gennem en anden mands indhegnede skov, da må han samle så mange nødder, som han spiser der og føre bort sin hat fuld eller sine handsker fulde. Fører han bort ved sit bryst eller i sin kjortelflig, skal han bøde to øre eller give tredje mands ed. Således er det også med agern og med bog. Kører eller rider en mand og ...'

#01.01.02-a#

Folkevisen om dronning Dagmars død er en af de hundrede viser, som historiografen Anders Sørensen Vedel i 1591 udgav i Ribe. De to gengivne vers (vers 6 og 7) er et lille udsnit af dialogen mellem dronning Dagmar og hendes tjenestepige, Liden Kirsten. Den delvise gentagelse og spejlvending af indholdet gør det lettere at huske den fremadskridende handling i teksten.

#Faksimile# = nudansk

6. Kan du læse, og kan du skrive, og kan du løse min pine. Da skal du slide skarlagen rød og ride på gangere (dvs. 'heste') mine. Udi Ringsted hviles dronning Dagmar.

7. Kunne jeg læse, og kunne jeg skrive, jeg gjorde det jo så gerne. Det vil jeg for sandhed sige: Eders (dvs. 'jeres') pine er hårdere end jern.

01.01.02-b – UDGÅET

#01.01.03#

Dette guldsmykke, en såkaldt brakteat, blev fremstillet i anden halvdel af 400-tallet og fundet på Fyn i 1600-tallet. Indskriften er et godt eksempel på, hvor svært det er at tolke de tidlige runeindskrifter. Runerne under dyrets hoved kan læses som **houaz** ('den høje', et navn på Odin?) eller **horaz** ('den kære', et navn på dyret?). Øverst til højre står der **alu**, et tilsyneladende magisk ord, der også kendes fra andre indskrifter, og den lange række runer til venstre rummer både et andet magisk ord (**laPu**) og en lang række runer, som vi ikke kan tolke. Brakteaten er udstillet på Nationalmuseet i København.

#01.01.04#

Side 4 (EH): Faksimile med eksempler på dansk navnestof.

Den 13. november 1198 bekræftede pave Innocens 3. ærkebiskop Absalons testamentariske gave til Roskilde Domkirke. Brevet er naturligvis skrevet på latin, men det rummer på dansk en række stednavne rundt om København, og de må på et tidligere, men nu ukendt tidspunkt være blevet sendt fra København til Rom. I det markerede udsnit ses

#01.01.03#

Dette guldsmykke, en såkaldt brakteat, blev fremstillet i anden halvdel af 400-tallet og fundet på Fyn i 1600-tallet. Indskriften er et godt eksempel på, hvor svært det er at tolke de tidlige runeindskrifter. Runerne under dyrets hoved kan læses som **houaz** ('den høje', et navn på Odin?) eller **horaz** ('den kære', et navn på dyret?). Øverst til højre står der **alu**, et tilsyneladende **magisk** ord, der også kendes fra andre indskrifter, og den lange række runer til venstre rummer både et andet magisk ord (**laPu**) og en lang række runer, som vi ikke kan tolke. Brakteaten er udstillet på Nationalmuseet i København.

Her vist eksempel på andre fremhævelsesmåder i billedteksten